

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vsa leta 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmanova hiši „Gledališka stolba“.

Upravníštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zborovanje v Sevnici.

(Konec.)

Spomenica bila je, ker vsem kakor iz srca vzeta, odobrena vsestransko, le gosp. Rupnik postajal je nemiren na svojem stolu zlasti tedaj, ko so se navajala imena nekaterih slovensčine nezmožnih uradnikov ter je menil, da to pač ne spada k stvari. A ko se mu je opomnilo, da je spomenica namenjena grofu Taaffeju, zadovoljil se je nekako, ali vsaj „volju hinil pri nevolji“.

Spomenici, s katero bil je dnevni red končan, priložena so razkazila o vseh na dolenjem Štajerskem poslujočih političnih uradnikih in njihovej jezikovnej zmožnosti, tako da je spomenica pristna slika naših razmer in naše ravnopravnosti na dolenjem Štajerskem.

Gosp. Fr. Lenček stavi potem predlog:

Danes tu zbrani volilci vzamejo poročilo gosp. dr. Vošnjaka o njegovem delovanju v državnem zboru na znanje, se njemu za hrabro delovanje na korist vsega slovenstva zahvalijo, ter mu glasujejo svoje popolno zaupanje.

Predlog sprejme se soglasno in zbor zaključi.

Kakor pri enakih prilikah, opazalo se je tudi v Sevnici, da postaja slovenski kmet izredno zaveden, da dobro razumeva vsa politična vprašanja, kakor tudi parlamentarne oblike. Ne le, da so jako pazljivo poslušali in da je bil pri vsem zborovanju uzoren red, posezali so posamni tudi v besedo in v kratkih a točnih besedah izražali svoje mnenje, svoje želje.

In ko je bil zbor zaključen, prišli so se govornikom zahvaljevat za dobljene pouke in zatrjevali so, kakor prej ves zbor, tako zdaj še posamni udje gosp. dru. Vošnjaku svoje popolno zaupanje in zahvalo za njegovo hrabro in koristno delovanje.

Mej zborovanjem došli so naslednji telegrami:

Šent Jurij. — V brambo narodnih pravic zbranim bratom kličejo Šentjurčani navdušeno: Živeli!

Dr. Ipavica, Kavčič, Praunseis, Ripšl.

Šmarije pri Jelšah. — Slava vsem navzočnim Sevniskim in drugim zbranim narodnjakom! Živeli!

Narodnjaki Šmarijske okolice.

Šmarije pri Jelšah. — Svojemu neustrašljivemu in srčnemu boritelju za pravice in napredek slovenskega naroda, dru. Josipu Vošnjaku kličejo gromoviti: Živio!

Jelšanski Šmarčani.

Na večer bil je sestanek vseh došlih narodnjakov in skoro vseh ali vsaj najodličnejših Sevniskih tržanov v g. Simončiča prijazni gostilni. Tu se je vrstila napitnica za napitnico, izmed katerih naj bodo posebno omenjene one na dra. Vošnjaka, dra. Radeja, dra. Gregoreca, župana Medica, M. Vošnjaka, na Sevnčanane, na krasni spol in na g. Fr. Lenčeka.

Občni zbor „Slovenskega društva“ bil je v vsacem oziru izvrsten in koristen, zato pozivljemo vse narodnjake, da po vsej moči podpirajo to društvo v njegovem težavnem, a žilavem, energičnem in vedno uspešnejem delovanju.

Pri tem zboru preverili smo se, da je lepa Sevnica odločno narodna, kakor tudi vsa okolica, in da se nam ni bati rovanja malega števila nemškutarjev. Ogromna večina prebivalstva je za nas, tej večini na čelu pa izborni voditelji, ki delujejo vztrajno, previdno in složno. Občinski, okrajni zastop, posojilnica, duhovščina, učiteljstvo, notarijat, kakor tudi posamični meščani: vse je pri narodnem delu soglasno in jedne misli.

Kjer vlada taka sloga, taka vzajemnost, tam se za bodočnost bati ni.

Naj bi narodnjaki po drugod posnemali vzgled vrlih Sevnčanov!

Miklošič in Hrvati.

(Konec.)

Ako se akademična mladež že na polji znanosti ne more zjediniti, potem ne vem, kje bi to bilo prej mogoče. Kaj pa nam še ostane skupnega? Naj li ponavljamo zmirom frazo o Ljudevitovih Hrvatih in Slovencih? Ali pa naj sanjarimo, da je „Slovenija veliki dio Hrvatske?“

Ne mamimo samih sebe s takimi domišljijami — posebno pa bi naj to resni ljudje opuščali — ampak potegujmo se rajši za take cilje, katere moremo doseči; saj Hrvati vidijo, kako se jim godi že z Dalmacijo, Reko, Žumberkom, Medjimurjem. Ako bo pa omenjeni cilj kedaj mogoč, takrat bodo Hrvati in Slovenci še tudi o pravem času to zapazili. Sicer pa pri vsem tem, da hrvatska stranka prava toliko o nepravem času politikuje, našel sem navdušene njene pristaše, ki so o naših deželnih zborih imeli toliko pojma, da so jih prav naivno primerjali hrvatskim — municipijem! Položaj svojih rojakov v Dalmaciji in Istri tako slabo poznati, ob jednem pa o Veliki Hrvatski sanjariti, — wie reimt sich das?

In Sotla nas res ne loči, ali velikanski prepad, katerega nareja dosledno mlajša hrvatska generacija. Kdor se ne ozira dalje okoli, bi moral res postati pesimist. Tukaj nam ostaja jedna tolažba: Železo ne ostane tako žareče kakor se kuje. Navadno še taki mladiči potem žalibog zagazijo v drugo skrajnost in oni, ki so prej prisegali na Bog ve kaj vse, glasujejo potem za vsakega kapetana (stotnika), ki jim ga vlada predloži. To je že davno znana resnica: „les extrêmes se touchent“. Hvala Bogu, to vse le kratko trpi. Saj so tudi Nemci imeli svoj „bardengebrüll“, svojo dobo, ko so hoteli vse pogeramaniti in ponemčiti, svoj „junges Deutschland“ itd.

Vender v nekih zadevah mora že tudi sedaj

LISTEK.

Domači pogovori.

XV.

Dopisnik iz Varšave g. T. Bruno misli, da sem jaz umreti moral, ker se nič več ne oglasim, ne izza peči, ne izza mize; umrl še sicer nesem fizično, in zato pa, ker je Ivan Macun v svojej književnej zgodovini Slovenskega Štajerja navetoval, naj bi štajerski rodoljubi postavili „pri Fleggerji“ v Arclinu spomensko ploščo Žigi Popoviču (str. 47), a tudi Gašparu Rojku da bi se pribila kaka spomenska plošča (str. 53), ter se bojim, da ne bi i meni še živemu pribili kam ploščo z napisom:

„Macun mit seinen Knochen
Hat den Spectabilis erstochen“,

zato se javljam in predlažem pri tej priložnosti še več nego Macun, namreč: naj bi štajerski rodoljubi, če nemajo družega posla, pribili spomenice-plošče vsem pisateljem Macunove književne zgodovine, počenši od sv. Viktorina do Mihaela Žolgarja in tudi Končekovemu sinu, katerega je Macun per nefas

prezrl in izpustil, če ravno mu pripada mesto v književnej zgodovini Macunovej, ker se je porodil ne vem ali v Celji ali v Mariboru, nego na slovenskem Štajerskem se je, a Macunu samemu naj bi se pribili dve plošči, jedna na klobuk z napisom: „Landesbefugte slovenische Zeugnisfabrik in Graz“, a druga na rojstni hiši z napisom: „Tukaj se je porodil Ivan Macun, ki sam ne zna, kaj je vse pisal, ki je nemčil Hrvate, a slovenil Nemce, katerega prizadevanja pa neso umeli ceniti po zaslugah ne štokavci, ne kajkavci niti kvakavci, le jedini Nemci so spoznali veljavnost in vrednost njegovih spričeval. 1883.“

Samo bodo morali oprezni biti tisti, ki bodo plošče delali, ker ni dosti verjeti Macunu, ki niti ne vé, kedaj je dr. Razlag umrl, ko piše (str. 153) da ga je smrt pokosila 8. junija 1880, dočim stoji na spomeniku v Brežicah zapisano, da je umrl 5. junija istega leta; tedaj je po Macunu živel še tri dni po smrti.

Da, Macun, ki je v svojej književnej zgodovini sam sebi najlepši venec splel in preglasno slavil, da on sam ne ve, kaj je vse spisal, to bi mu človek oprostil; nego da ne zna, kaj so pisali drugi,

katere on kritikuje, ta je pač huda. Tako je na pr. napravil krivico Ferd. Kočvarju, ko je rekel (str. 154), da je „Mlinarjev Janez“ prvo in jedino njegovo samostalno delo, mej tem, ko se še jaz, ki ne pišem književne zgodovine, dobro spominjam, da je družba sv. Mohora izdala leta 1872. knjigo: „Kupčija in obrtnija, denar in blago; spisal Ferd. Kočvar“.

V opazki pravi Macun, da sem jaz v „Slov. Narodu“ 21. novembra 1877 št. 268 napisal životopis Ferd. Kočvarju; to ni resnica, jaz sem mu napisal nekrolog, a ne leta 1877, ko je še živel Kočvar, ampak leta 1878 potem, ko je bil že umrl, ker tako neoprezen nesem še bil nikoli, da bi bil nekrolog pisal komu še živemu.

Sicer pa ni dobro shvatil Macun mojih besed, ko je prepisal iz nekrologa, da je Kočvar potoval po hudej zimi iz Beča skozi Ogersko v Zagreb, kjer ga je podpirala tetka, tako, da je pri računovodstvu dobil adjutum. Tako ga ni podpirala tetka, ker adjutum je Kočvar dobil i brez tetine podpore čisto sam.

Meni kot Spectabilisu je posebno podyoril in počastil Macun; ne da bi rekel, mene žali njegova kritika, to ne, ker poznam Macuna in mu bom vse

vsaka mladež težiti po tem, da se jej ne bo očitalo „mladost je norost“. Ali hrvatski mladeži ne velja že več nobena avtoriteta, noben svet, naj pride še od takokušenih mož. Tako je urednik Zaderskega „Narodnega Lista“, od Bleiweisove svečanosti Slovencev dobro znani g. Juraj Biankini, svetoval v listnici 38. št. nekemu rojaku na Dunaji to-le: „Ako i je Miklošič govorec o Hrvatim, gdjegod strašno zabasao, to ipak ne bi opravdalo hrvatsku mladež u Beču, kad ne bi uz svu mladež ostalih slavenskih grana učestvovala slavju njegovoga 40 godišnjeg rada i 70 goda u životu. U ustalom znamo, da je i Miklošič u ovo zadnje doba izpravio mnoge svoje netočne pojmove o Hrvatim. Bilo što bilo, ne ćete li ga svetkovati kao velikog učenjaka i neumornog radnika na polju slavistike, slavite ga kao brata Slovenca. Krv nije voda!“ Ali tudi Dalmatinci neso se mnogo brigali za svet njihovega glavnega glasila.

Ali vender prosimo zmernejše elemente mej hrvatsko mladežjo za več energije pri takih pitanjih. Naj pomislijo, da se take stvari tičejo časti hrvatskega imena sploh, ker drugi Slovani ne brigamo se toliko za politične stranke, katerih stališča se vedno spreminjajo, ampak le za Hrvate. To naglašamo tudi nasproti stranki prava, katera bi že morala skrbeti, da dobi tudi mej Slovenci in drugimi Slovani prijateljev, cesar pa novejšje počenjanje njene mladeži nikakor ne pospešuje, ker to je tako, da si naj genij znanosti, genij slovanstva in genij hrvatsko-slovenskega jedinstva pred njim zakrijejo svoje lice.

Upamo le, da razumnih Slovencev to vender ne bode motilo v simpatijah do Hrvatov, ker „tempora mutantur“.

M. Murko.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. avgusta.

V pričetnej seji **goriškega** deželnega zbora v 16. dan t. m. pooblastil se je deželni glavar grof Coronini soglasno, da izroči povodom rojstnega dne cesarjevega pred prestol najsrečnejša vošila dežele. — Kot vladina predloga uvela se je postava o pogoždovanju krasa pri Gorici. — Deželni odborniki so izvoljeni: Pajer, Gasser, Jos. Tonkli in Abram; namestniki pa: Verzenassi, Bernardelli, Nik. Tonkli in Reich.

Vsi **ogrski** listi se bavijo z Zagrebškimi dogodki ter rabijo zelo trpke in preteče izraze proti Hrvatim, zahtevajoč represalije. Oficijozni „Nemzet“ pravi, da tu ni govora o zadostenji, nego le o kazni in strahovanju. „Pester Lloyd“ dolži redarstvo, da ni uporabilo zadostno energije. Konečno pravi: „Bolj ko stvar razmotrujemo, tem bolj se nam dozdeva, da je bil tu komplot, katerega udušiti neso imeli vladujoči krogi ali ne volje ali pa ne poguma. In ravno poslednje je pri tej stvari naj bolj žalostno. S tem dogodkom se bodemo še obširneje bavili; pričakujemo, da se bodo nadpisi na dotičnih uradih

tekoj zopet razobesili in z vsemi sredstvi čuvali dotlej, da se višja in nižja sodrga hrvaška na nje ne privadi.“ — Tako sme pisati ogerski list o enakopravnih sodržavljanih!

Vnanje države.

Črnogorski knez Nikola podal se je v sredo v Carigrad na turški ladiji „Izzedin“; spremljali so ga trije ministri. Pred odhodom izdal je sledečo proklamacijo: „Črnogorci! Ravnam se obiskati nj. veličanstvo sultana Abdul Hamida, gospodarja sosednjemu otomanskemu cesarstvu. Stoletje junaskih bojev mej Črnogoro in Turčijo sklenilo se je z obojestransko zaželjenim mirom. Mejsobojno stovanje in prijateljski odnošaji nujajo me k temu obisku, prvega iz črnogorskih vladarjev. Odkrito spoštuječ in zavzet za nj. veličanstvo ravnam se na pot, iskreno želeč, da bi se omenjeni odnošaji okrepili in postali trajni, da bode Crnagora v svojem nameravanem mirnem razvoju uživala plod simpatičnega sosedstva od vseh svojih mejah. Za kratek čas svojega potovanja, na katerem me spremljati vaša ljubav in vernost, izročim svoje kneževske oblasti nj. visokosti kneginji Mileni. Vsemožni vsprejmi moje ljudstvo in zemljo pod svoj ščit in blagoslov. Ceti-nje v 3. (15.) dan avgusta 1883. — Knez Nikola.“

„Glas Crnogorca“ izšel je povodom ženitbe kneginjice Zorke v slovesni obliki ter prinaša na prvem mestu spev J. Sundečićev, katerega konec slove: „Živili Vaši visoki otc! — Živila majka drag aiem taj! — Živio silni car-samodržac — „Vaš kum i naslon, krilo i sjaj! — Oj zori Zorko uz Petra svog! — Zorite, s Vami svud bio Bog!“

V sredo je bil **srbski** kraljevič Aleksander slovesno vsprejet v vojake in sicer v 7. batalijon, ki nosi njegovo ime; mej sviranjem himne poljubil je kraljevič prapor. Ob jednom se je obhajal tudi njegov rojstni dan. Opoludne bil je slovesen obed za častnike tega batalijona, zvečer pa razsvitljava in slavnostna predstava. — V nedeljo odpotuje kralj v Ischl. Za njega odsotnosti dalo se je ministrom mnogo pooblastil.

Telegram „N. Fr. Presse“ trdi, da se bode izredna skupščina sklicala v 19. dan septembra. Ta izredna skupščina pa bode imela doguati samo svoj naprej določen program, ie sicer v tem slučaju jedino le konvencijo glede iztočnih železnic. Interpelacije ali samostalni predlogi se ne smejo staviti.

O sestanku cesarjev v Ischnu pišejo **ruski** listi različno. Katkov pripisuje obisku nemškega vladarja poseben pomen in je te misli, da si Nemčija prizadeva pridobiti Avstrijo za to, da bi premenila svojo politiko glede Poljske. Neodvisna lista „Novoje Vremja“ in „Peterb. Vedom.“ menita, da ima ta sestanek svojo os obrneno bolj proti Rusiji. Avstrijska diplomacija da hoče ta pohod uporabiti v to, da se razmotri vprašanje, kedaj da bode Avstriji mogoče ukériti se na balkanskem polotoku po svoji volji in v koliko sme pri tem računati na podporo Nemčije. V soglasi s tem da stoji nameravan sestanek Bismarckov z Kalnokyjem na Dunaji, ki bi imel ob jednom to posledico, da se pozornost vseh vevlastij obrne na iztok.

Dopisi.

Iz Zagreba 16. avgusta. [Izvirni dopis.] Zadnjikrat sem vam omenil, ako bojo Hrvati pri-

siljeni magjarske grbe podirati, jim mi tukajšnji Slovenci prav radi lestvice držimo. Danes vam pa javljam, da se je moje prerokovanje obistinilo, kajti včeraj ob 2. uri po poludne vrgla sta jeden Hrvat in jeden Slovenec (Štajerec) magjarske grbe raz finančno poslopje. — Včeraj, kakor sem vam javil, se je do 1000 ljudij podalo v gornje mesto pred Davidovo stanovanje, kjer se je najpoprej magjarski nadpis odstranil, potem pa vsa Davidova okna pobila. Vse to godilo se je brez intervencije policajev pri belem dnevu. Nocoj je bila „prav fletna noč“. Vse ulice skoraj do belega dne so bile z ljudstvom prenapolnjene. Nekaterim magjaronom, kakor kanonikom Vučetiću in Talijanu, odvetniku Pohu, policajnemu agentu Vidoviću itd. so okna pobita. Ranjenih je tudi nocoj nekoliko (sin profesora S. in mestni tajnik g. Malin prav po nedolžnem), hudo ranjena sta mestni stražar Hagner in civilni stražar Štajdabar. Oba sta v bolnišnici. Lahko ranjenih je prav veliko število. Tudi na ulicah vidiš ljudi z zavezanimi glavami in rokami. Vojaki Leopoldovega polka zaprli so ulice Gundulićevo in samostansko, ali orožja neso upotrebili. Narodnjaka Bošnjakovića ml., katerega je mestna straža prijela, morala je takoj zopet odpustiti, sicer bi bilo silno ljudstvo, ki je to odločno zahtevalo, dotično poslopje podrla. „Crvena lampa“ v Gajevej ulici, policajna podružnica, čisto je razbita. Niti jedno okno ni celo ostalo. Kapetan mostne policije g. Plušćec je z banovim poveljem, ki mu je bil po noči napisan in dostavljen, iz službe začasno odpuščen in namestu njega imenovan poverjenikom deželne vlade gosp. Štefan Hrvoić, sovetnik vladni. Danes so že na vseh oglih pribiti proglasi novega policajnega poverjenika, v katerih se ljudstvu z vojno silo prav resnobno žuga. Danes ob 3. uri popoldne jahala je cela procesija oboroženih magjarskih husarjev proti Savi. Počil je namreč glas, da pridejo oboroženi Turopoljci Zagrebčane krotiti!! Danes je izredna seja mestnega zastopa, katero je na zahtev mestnih odbornikov sklical podžupan, vrli narodnjak gosp. Crnadak (župan dr. Hofman je v toplicah.) Finačni ravnatelj David je svoje magjarske nadpise tudi v ostala hrvatska mesta poslal. Iz Siska in Karlovca že javljajo, da so jih podrli, iz Senja so pa Davidu kar naravnost sporočili, da jih ne bojo obesili. Mesto je še zmiraj jako vzburkano, patrole na vse strani. Pravijo, da je David včeraj, ko mu je prvi kamen v okno priletel, ravno prvo žilico juhe zajél. Nocoj pozno v noč jo je baje nekam pobrisal, menda v Pešt. Njemu da se je neki tudi kardinal pridružil, ki je za njim tukaj gotovo v največji nevarnosti. Palača barona Žižkovića obsedena je z vojaki, junaka Miškotovića tudi nikjer ni videti. — Danes me je hrvatski kmet vprašal, kje je financija, da bi se za žganje slivovice oglasil. „Le pojdite po tej ulici naravnost doli; hiša, na katerej kar nobene šipe ni,

Dalje v prilogi.

povrnil, ko mu bom pisal „življenjepis“, ampak žali me, da je šel denunciirat in bobnat po svetu moje ime in moj stan, dočim jaz ne delam rad parade z mojim pravim imenom, ker bi mi to po okolnostih škoditi moglo, kakor je svoje dni škodilo Macunu, ko je bil priporočil v štev. 10. „Novic“ leta 1861. s celim svojim imenom časopis „Ost und West“, ker še gotovo ni pozabil, kakor menda tudi ni pozabil, da je često preklinjal dr. Razlaga za to, ker ga je bil postavil kot slovenskega pisatelja in domoročca v „Zarjo jugoslovansko“ leta 1852, ter mu skozi to škodoval.

Da sem jaz pod imenom Spectabilis na široko in dostikrat tudi dolgočasno pripovedoval tudi burke o pravoslavnem profesorju Smodeku, sem ter tja tudi o Molnarji, ni resnica, ker Clarissimus (dr. Smodek) je bil v štev. 41. „Slov. Naroda“ dne 20. febr. 1880, Clarissimus II. (dr. Molnar) v št. 52. dne 4. marca 1880 (oba podpisal C—v), a podpis Spectabilis se je prikazal še le v štev. 69. „Slov. Naroda“ dne 25. marca 1880. leta v „Domačem pismu“ I.

Da korakam le malo v duhu J. Paula Fr. Richterja, je res, ker ne stoji nikjer zapisano, razen

v Macunovej knjigi, da moramo Slovenci korakati za nemškimi pisatelji, a v ostalem jaz J. Paula Fr. Richterja niti ne poznam.

Konstatirati mi je, da Macun ni čital nikoli nič slovenskega za časa absolutizma do leta 1860. in menda tudi pozneje ni čital „Slov. Glasnika“ št. 12. leta 1861, ker tam bi bil našel nekaj, kar sem jaz pisal o njem pod naslovom: „Večerne misli. V.“

Tam sem jaz pisal leta 1861. tako-le:

„Zidate grad na razvalinah in brez temelja, kateri se vam sproti ruši!“ Tako mi je povedal pred dvema letoma (tedaj leta 1859) neki gospod (prof. Matzun, kakor se je v Zagrebu pisal), ko je zvedel, da se rad pečam s slovenščino. Oči sem pobesil in molčal sem, ker nesem smel žugniti besede. Omenjeni gospod je pred desetimi leti (tedaj 1851) tudi še pomagal zidati naš grad, potem pa, ko je videl, da gradba ne gre uspešno od rok, je delo opustil. — Ko 20. oktobra lanskega leta (1860) glas nove slobode zahrumi, se omenjeni gospod zdrami in zopet donaša gradivo za narodno poslopje. Omenjeni gospod je sam spoznal krive svoje nazore, ker se je zopet pridružil mej verne sine naše domovine.“

Iz tega sledi, da so zdaj, ker je Macun zopet se pokazal, nastali za Slovence boljši časi.

Jaz moram samo to reči, da sem poslavlši denarje v Gradec in dobivši književno zgodovino neplačavši poštnine, ter pročitalvši jo, imel dosti zabave, naročito sem se smijal, ko sem čital, da je Macun mučenik slovenski, katerega sta tako hudo preganjala Premrl in Jarz. O sancta simplicitas, ora pro nobis! Macunu pa le hitro pribijmo spomenico-ploščo, da nam ne uide; jaz dam 30 krajc., ravno toliko, kolikor je dal Macun za Vodnikov spomenik, ko ga je Ferd. Kočever preganjal po vseh ulicah Zagrebškega mesta.

Spectabilis.

Klara Milič.

(Ruski spisal J. C. Turgenjev, poslovenil J. P.)

(Dalje.)

VII.

Aratov našel je tam mnogo šetalcev. Vreme bilo je vlažno in hladno. Premišljeval je, kaj mu je storiti in obračal je svojo pozornost na vse predmete, katere je videl, kakor da bi hotel prepričati

je naša financa; lahko jo najdete“. Revez je kar strmel v me. — Pri včerajšnjih in sinočnih kravalih pravijo, da so kranjske delalke ekscedentom kolce ponujale.

Z Notranjskega 13. avgusta. [Izv. dop.] (Kdo in kako delaj za slavnost 2. septembra v Postojini!) Večkrat se je čulo, da so merodajni krogi in pošteni tujci občudovali in na moč hvalili naše slovensko ljudstvo, katero se je letos za časa cesarskih dni na tisoči in tisoči zbiralo ter razhajalo v vzglednem, najlepšem redu. To je lepo spričevalo za naše ljudi sploh ozirom na napredno omiko njihovo; nam pa daje posebe še najboljše upe za našo narodno bodočnost.

In res, kdor je opazoval po svetu veliko večje in bolj srečne narode pri enakih prilikah, se je veselo prepričal, da napredujemo, da nismo zadnji, nego da prekosimo razmeroma marsikoga. Kaj pa je to stanje pospešilo? Razun močno razširjene domače knjige bili so našemu narodu najkoristnejša šola veličastni tabori, obila narodna društva s svojimi izleti in sploh množne narodne slavnosti bodi s tem ali tem namenom . . .

Se ve, da ni v najbolj zavednem kraju že vse varno in dobro: še manjka odločne zavesti, zanesljivega narodnega ponosa in samostojnosti, da se v tem vsem zboljša tudi naše obupno denarno stanje. Zatorej ne mirujmo! 2. septembra je zopet lepa priložnost v Notranjskeji pomagati narodu korak dalje. Ali večina naroda, kakor smo dejali, ni še samostojna: potrebuje vodstva in podpore. Pa kdo nagovarjaj in vodi maso k narodnemu prazniku v poučno šolo, kjer se ne bode skrbelo v prvi vrsti za užitek telesu, temveč zato, da se vedri duh, blaži srcé, budizavest, jekleni samostojnost, da se pomnoži pogum in skrb delati za blagost sebi, za čast in korist slovenske zemlje, ki ima dosti prostora in zakladov za nas, če smo zavedni samostojni in pridni gospodarji na njej, ki je pa imela in bode imela, če smo mlačni, nevedni in sužnji tujcem, komaj „grob za nas“ . . .!? Zatorej čujte, kdo naj dela pa vodi!

V vsakem večjem kraju po naše dragej zemlji je bolj ali manj živo narodno društvo. Že po svojej ustanovi mora biti to središče in ognjišče narodnemu življenju in gibanju.

Vodstvo le-teh zberi svoje ude in udje pokličite seboj svoje manj zavedne in slabše bližnje ter hajdite vkup na slavnostne prostore. „Ali od nas tukaj je predaleč, kako pa tja?“ — modruje skrbno možak. Župan pa ali drugi imovitejši mu hitro prežene skrbi: „Potolaži se. Jaz naprežem pražno svoja konjiča, prisedeš ti, ta in ta, dokler bode kaj prostora. In če nas pojde še več, nsgovorimo še tega za voz za narodno romanje. Fantiči nam privežejo smerečice na ročice in dekleta naša nam olupšajo zelenje z banderci pa trakovi s cesarskimi in pa prav

našimi slovenskimi barvami, katere vsi tako spoštujemo in ljubimo, te naše belo-modro-rudeče barve“ . . . Dobro možje!

In razun narodnih društev, ali kjer teh ni, stori lahko največ naša čestita duhovščina in marsikateri narodu priljubljen učitelj za našo narodno stvar. Nekaj požrtvovalnosti in dobre volje pa je uneta tleča iskra! V krajih kjer pa tudi teh ni, je vsaj kakšen bolj zaveden in umen človek, ki bere naše liste, ki ve kaj se dela in godi mej nami za občo blagost: tam naj taisti poseže za delo, kajti vsak je po svojej zmožnosti poklican in dolžan delati za ves svoj narod! —

Te dni razpošljejo se po razmerah krajev nekaterim udom širšega odbora programi v velikih plakatih. Komur pridejo ti v roke, skrbi vestno, da se pribijejo ali prilepijo primerno na vidne in varne kraje, kjer je ljudstvo lahko bere ali kjer se mu leti lahko raztolmačijo. Res, da je na vitez časa še dosti, ali ne čakajmo zadnjega trenutka. In posebej pa še poudarjam, da je in mora biti vse delo v istini skupno notranjsko, kakor je bil porod ideje složen in skupen! Kakor je bil isti čas jeden duh, jedna misel, tako bodi zdaj jedno dejanje in po dejanji jedna skupna zavest in ponos, da smo storili svojo dolžnost ter koristili svetej narodni stvari!

D.

Od Save 12. avgusta. [Izv. dopis.] (Učiteljska nemškutarija.) Včeraj so imeli učitelji iz celega Brežkega okrajnega glavarstva učiteljsko skupščino v Rajhenburgu, kakeršno imajo vsako leto. Po naključbi sem prišel tudi jaz ta dan v ta mali štajerski trg, kjer sicer še nimašo nemške šole, kakor Sevnici, pa bi jo nekateri malo veljavni in malo premožni ljudje vender radi imeli — pa se jim menda ne bo posrečilo, vsaj toliko časa ne, dokler stoji na čelu ondotni šoli omikani in značajni narodnjak, kakeršni je namreč sedanji nadučitelj. —

Veiko značajnih mož pa ne šteje Brežki okraj med svojim učiteljstvom. Ima okraj lepo število učiteljev, vmes so nekateri dobre moči, delavni možje, tudi izobraženi, a srčni pa možje neso, te kreposti nemajo, da bi slovenskemu jeziku pot v javnost gladili. Pri omenjeni učiteljski skupščini so razen jednega čvrstega moža, ki je še bolehen in je vender pri skupščini navzočen bil, vsi nemškutarili, še celó nekateri odlični in narodni učitelji se neso materščine posluževali. Ne vem, zakaj tako svojega predsednika posnemajo. On ne govori in ne bo govoril slovenščine nikoli ne, ker sovraži Slovence in njihov jezik. Njemu je le nemščina čez vse priljubljena, in je po njegovih mislih najpotrebnejši predmet ljudske šole na Slovenskem. Slovenci njemu neso političen faktor, političen narod, Slovence on indentificira s klerikalci. Vsa slovenska politična stranka sestoji mu samo iz nekoliko prenapetih, fanatičnih kaplanov in učiteljev. S takimi in enakimi besedami graja ta predsednik Slovence svojim učiteljem,

pripovedujoč jim, da kmet slovenski nič neče slišati o slovenščini in o teh voditeljih, marveč da kmet le nemščine želi in prosi. Po vrhu tega še moč graja slovenske učitelje, češ, da so oni zakrivili novo šolsko postavo od 2. maja t. l. Ni čuda torej, da pod takim vodstvom nemškutarija učiteljska in šolska kaj lepo cvete. V Brežicah n. pr. so nekateri dobro plačani učitelji poglavitna podpora nemškemu šulverajnu; tudi iz okraja morebiti še kdo od učiteljev to nemško društvo podpira. V Globokem so še le letos osnovali novo dvorazredno šolo, imenujejo jo „Krouprinz-Rudolf-šolo“. Lepo ime, a kaj, ko se v njej tako grozovito nemškutari; 2. razred je menda čisto nemški, in otroci deklamavajo ali pojejo „der deutsche Mann“, ali „das deutsche Lied“ ali nekaj jednacega, kjer je vsaka druga beseda „deutsch“.

„Schulverein“, kateremn gre na roke menda sam c. kr. deželni šolski svet, poslal je v Sevnico že 2. nemškega učitelja.

Pa pravijo, da to še ni dosta. Razširni bodo baje še javno ljudsko šolo v 4razrednico, a tako, da bosta višja razreda popolnema nemška.

Iz Zatičine 16. avgusta. [Izv. dop.] Danes so se tu vršile pri obilni udeležbi volilcev volitve v občinski zastop Šent-Vidsko-Zatiške občine. Voljeni so bili enoglasno sledeči odborniki: V III. razredu: Graull Karol, Jože Skubec, Kozlevčar Miha, Pajk France, Lampret Jože, Kozlevčar Antoň; v II. razredu: Gorisek Jože, Hauptman Anton, Kovač Franjo, Kozlevčar Jože, Verbič France (iz Dul), Piškur Anton; v I. razredu: Viktor Globočnik c. kr. notar, Klemenčič Jože, Podobnik Alojzij, Verbič France (iz Zatičine), Muli France in Črnuvec Anton. — Z uspehom volitve moramo biti v vsacemu oziru zadovoljni, kajti voljeni so narodno zavedni in za občino uneti možje!

Iz Kranjske Gore 16. avgusta. [Izv. dop.] (Zborovanje kmetijske podružnice in kmetijsko predavanje.) V nedeljo 6. t. m. popoldne ob 3. uri predaval je v tukuški šoli učitelj kmetijstva gosp. E. Kramar o žitju, o semenu itd. Gospodarjev zbralo se je kakih 80, tudi več čast. duhovnikov in drugih gospodov iz Jesenic in od Save bilo je navzočih. V govoru o semenu poudarjal je g. E. Kramar posebno važnost in korist trijerjev. Gosp. Šraj, c. kr. poštar na Jesenicah in podružnični načelnik, razpostavil je lansko leto kupljeni podružnični trijer, s katerim je po predavanji g. E. Kramar demonstroval. Gospodarji, ki še poprej nikdar trijerja videli neso, so se kar čudili, ko so videli, kako vse umetno z različnim plevelom pomešano rž, pšenico in ječmen ta stroj očisti. Gosp. Šraj naznani potem gospodarjem, da bode pustil trijer tri ali štiri tedne v Kranjskeji Gori. Udje rabijo ga zaporedoma brezplačno, neudje pa proti temu, da plačajo 10 kr. od mernika.

Po predavanji zborovala je podružnica v gostilni Hribarjevej. Podružnice predsednik g. Šraj

sebe, da je prišel sprehajati se kakor drugi . . . Včerajšnje pismo imel je pri sebi v žepu, in vedno je čutil, da je ima pri sebi. Šel je dva pota gori in doli po bulevardu in dobro pogledal vsako žensko, ki je šla mimo njega — srce mu je silno bilo . . . Čutil je, da je truden, in usel se je na klopico. Prišlo mu je na misel: „Kaj pa, če tega pisma ni pisala ona, a kaka druga ženska?“ Pa to zanj more biti vse jedno . . . in vender moral je priznati, da tega on ni želel. „Bilo bi jako neumno“, mislil je, „še neumnejši, kakor ono!“ Bil je nemiren; začelo ga je zebsti — pa ne od zunaj, a od znotraj. Nekolikokrat potegnil je uro iz žepa, pogledal na njo, pa vselej pozabil, koliko minut še manjka do petih. Zdelo se mu je, da ga vsi mimogredoči porogljivo in začudeno pogledujejo. Majheu psiček skočil je k njemu, povohal njegove noge in pomahal z repom. Jezen mahnil je po njem. Najbolj mu je pa presedal rokodelski učenec v umazanej in raztrganej suknji, ki se je usel na klop na nasprotni stani bulevarda — in zvižgajoč, praskajoč se in teptajoč z nogami v raztrganih čevljih gledal nanj. „Lej no“, mislil si je Aratov, „gospodar ga gotovo čaka, on pa tu lenobo pase . . .“

In to trenutje je zaslišal, da je nekdo prišel in obstal za njim . . .

Obrnil se je . . . Bila je ona!

Brž jo je spoznal, dasi je gosta temnosiva tančica zakrivala njen obraz. Kakor bi trenil skočil je po konci — in stal je pred njo, pa niti besedice ni spregovoril. Ona je tudi molčala. On je čutil velik nemir, in ona nič manj ni bila razburjena: Aratov pa skozi tančico ni mogel zapaziti, kako je pobledele. Vender je ona spregovorila prva.

— Hvala lepa — rekla je s trdim glasom — hvala, da ste prišli. Nesem se nadejala . . . zdaj se je malo obrnila proč in šla je dalje po bulevardu.

— Vi me bote morda slabo sodili, — nadaljevala je, ne obrnivši glave. — Res, moje vedenje je jako čudno . . . Pa jaz sem mnogo čula o vas . . . a ne! Jaz . . . nesem zato semkaj prišla . . . Ko bi vi vedeli . . . Oh, toliko sem vam hotela povedati, moj Bog! . . . Pa kako naj to storim . . . Kako hočem začeti?

Aratov šel je poleg nje, malo zadaj. On ni videl njenega obraza, videl je le njen klobuk in nekaj tančice . . . pa črno že ponošeno mantilo. Na skrivnem se je jezil na se in na njo, zoprno mu je

bilo to snidenje in to objasnenje mej popolnem tujimi ljudmi na bulevardu.

— Prišel sem na vaše povabilo — izpregovoril je on, ko je prišla vrsta nanj — prišel milostiva gospodična (njene rame so se stresle — zavila jo je na stransko pot — in on šel je za njo) samo za to, da bi zvedel po kakej čudnej zmoti ste povabili sem mene, vam popolnem neznanega človeka, ki je samo zato uganil — kakor ste se izrazili v vašem pismu — da ste pisali njemu ravno vi . . . ker ste mu na tem literarnem jutru skazali preveč . . . da preveč javno zanimivanje.

Ves ta dolgi govor govoril je Aratov — če tudi z zvenečim — pa vender trdim glasom, kakor odgovarjajo mladi ljudje pri skušnjah, če so se za kak predmet dobro pripravili . . . bil je nejevoljen in jezen . . . Ta jeza mu je razvezala navadno ne dosti zgovoren jezik.

Ona je šla dalje po poti malo počasne . . . in Aratov šel je, kakor prej za njo, in kakor prej videl samo to staro mantilo, in klobuk, ki tudi ni bil nov. Njegovo samoljubje je hudo trpelo, ko je pomislil, da bo zdaj mislila ona: „treba mu je bilo samo pomigniti, pa je priteknel!“ (Dalje prih.)

predložil je letni račun in potem udom razdelil različne kmetijske knjige in spise. Za društveni denar kupil se je trijer, katerega udje pridno rabijo.

Iz vsega se razvidi, da podružnica pod vodstvom g. Šraja dobro napreduje. Pod prejšnjim predsednikom g. Seitnerjem je podružnica popolnem spala, imela je le kakih 14 udov na papirji. Lansko leto bil je voljen g. Šraj na njegovo mesto; do konca tega leta pridobil je podružnici že 24 udov. V nedeljo 5. t. m. pri zborovanju pristopilo je pa podružnici še devet novih udov. Torej šteje podružnica sedaj že 33 udov. Vsi novi udje ustopili so le pod tem pogojem, ako se bode izdajal društveni strokovnjaški list.

Domače stvari.

— (Presvitli cesar) podaril je 200 gld. za nove zvonove v Zgoniku, v okrajih Sežanskem.

— (Deželni predsednik g. baron Winkler), ki se je vrnil danes zjutraj z Dunaja v Ljubljano, podaril je povodom rojstnega dne presvitlega cesarja 200 gold. za dobrodelne namene.

— (Rojstni dan Nj. Veličanstva) obhajal se je danes izredno slovesno. Zjutraj rano zaznanjal je grom topov z Grada in budnica vojaške godbe visoki pomen današnjega dne. Ob 8. uri bila je v „Zvezdi“, okolu katere je bila nastavljena vsa tukajšnja garnizija, vojaška maša, katere glavne dele je označeval precizni strel vojakov in topov na Gradu. Ob 10. uri bila je v stolni cerkvi slovesna sv. maša, katere so se udeležili vsi civilni in vojaški dostojanstveniki ter mnogo odličnega občinstva. Popoludne imeli so častniki v kazini banket. Napitnico na presvitlega cesarja markiral je grom kanonov.

— (Na Bledu) bode, kakor čujemo, v nedeljo 19. t. m. v slavljenje rojstnega dne cesarjevega velika razsvetljava, mej katero bode godba po jezeru svirala in bodo pevci peli.

— (Nov državni pravdnik.) Ko se je včeraj zvečer prinesel naš list na tukajšnjo c. kr. pošto, vpraša znani praktikant Robba, je li zopet kak dopis iz Zagreba? Ko se mu odgovori: da, reče Robba, da lista ne bode odposlal, ker bode itak konfiskovan. Dobro vemo, da g. Robbi naš list ni ravno na srce prirastel, ravno tako dobro nam je pa tudi znano, da ne spada nikakor v delokrog poštnege uradnika povpraševati po vsebini katerega koli časopisa. Zadržavati pa sme list le tedaj, kadar dobi zaukaz pristojne oblasti. Odločno tedaj protestujemo proti takim nedostojnim burkam, ker ne mammo časa niti veselja, da bi, kakor včeraj, hodili pritoževati se k poštneemu načelnistvu, in bi tako rekoč morali list spremljati in štiti tucih napadov, za katere nemamo niti pravega izraza.

— (Vabilo k sijajni besedi,) katero priredi Ljubljanska Čitalnica s pevskim zborom in sodelovanjem slav. c. kr. vojaške godbe domačega pešpolka baron Kuhn v nedeljo 19. avgusta 1883 v restavracijskih prostorih na čast rojstnega dne Nj. Veličanstva presvitlega cesarja. Program: 1. Jos. Král — „Oproščenje“, putnica. 2. Titi — Overture „Kraljevi sin“. 3.-III. F. S. Vilhar — „Na Velebitu“, moški zbor. 4. Ed. Strauss — „Deužnica“, valček. 5. Halevy — Cavatina iz opere „Zidinja“. 6.-VI. A. Hajdrih — „Hercegovska“, moški zbor. 7. Ed. Strauss — „Moč ljubezni“, polka ma zurka. 8. Vestmeyer — Slavnostna putnica iz opere „Gozd pri Hermannstadtu“. 9.-IX. Ant. Nedvčel — „Ponočni pozdrav“, moški zbor z bariton solo. Solo poje g. Avg. Pucihar. 10. C. Millöcker — „Proseči dijak“, polka franc. 11. Gounod — Vojaški zbor iz opere „Faust“. 12.-XII. Fr. Gerbič — „Slavospev“, moški zbor. 13. Stern — „Pozdrav Ljubljane“, četvorica. 14. Strauss — „Kroglice“, polka. Začetek ob 7. uri zvečer. Ustop 20 kr. za osebo. Častiti člani Čitalnice so prosti ustopnine.

Čitalnični odbor.

— (Soareja.) Društvo veteranov Ljubljanskih priredi danes zvečer ob 8. uri na vrtu gosp. Ferlinčeve gostilne „Pri zvezdi“ soarejo v slavo rojstnega dne svojega pokrovitelja, presvitlega cesarja. Svirala bode vojaška godba domačega 17. pešpolka.

— (Včeraj) bila je prizivna obravnava pod predsedstvom dež. nadsodnije svetnika g. Kapretza v affairi Šmidinger contra dr. Pirnat. Obravnava je trajala ves dan. Dr. Pirnat imel je zagovornika dra. Kozjeka iz Gradca, Šmidinger dra. Suppana. Dr. Pirnat je podlegel, mora tedaj po obsodbi plačati 210 gld. itd.

— („Društvo tiskarjev, kamnopiccev in kamnotiskarjev Kranjske“) imelo je preteklo soboto svoj izredni občni zbor, pri katerem je bil osp. Luka Breskvar izvoljen predsednikom mesto odstopivšega g. Val. Arselina.

— (Antropologični kongres) zboruje te dni v Trieru. Predsednik kongresa, tajni svetnik profesor Virchov, je v začetnem govoru poudarjal važnost prazgodovinskih najdb na Vačah na Kranjskem, katere so za najdbami v Hallstadtu najvažnejše, kar se jih je dosedaj odkrilo, in izražal je upanje, da bodo najdbe na Vačah še marsikaj pokazale, kar bode pospešilo prazgodovinsko vednost.

— (Narodna Čitalnica v Škofji Loki) priredi v nedeljo 19. t. m. koncert z jako obširnimi in zanimljivimi programom. Moški zbor popeva razne pesni, svira se na gosli, glasovir in citre. Ustopnina za ude 20 kr., z družino 40 kr., za neude 30 kr., z družino 60 kr. Začetek točno ob 8. uri. — V obilo udeležitev najuljudneje vabi odbor.

— (Iz Poreča) v Istri se nam 16. t. m. piše: V četrtek se je istrski deželni zbor odprl po starih formalnostih, samo, da je slutiti hude borbe, katera nekda prihaja izvan Istre (?); ker Italijani vedno trdijo, da Istra nema Hrvatov ne Slovencev, da so to vsi „stranieri“ (!). Pri verifikaciji se je zopet zgodila nezasišana krivica ubogim, tlačnim istrskim Slovanom; namreč volitev č. g. kanonika Šterka je italijanska večina zavrgla. In to najbrže zato, da ne bodo mogli slovenski poslanci staviti nobenega predloga; kajti nek deželnozborski š. zahteva, da mora ona stranka imeti najmanj 5 poslancev, katera stavi predlog. Čuditi se temu ni, naše vladi pak bode gotovo po volji.

— (V Toplice na Dolenjskem) došlo je od 1. do 15. t. m. 30 gospodov, 38 dam, izmej kmetskega prebivalstva 29 moških, 78 žensk. Prehodnih gostov pa je bilo 151, tedaj vkupe 326 osob. V letošnji sezoni je tedaj že 1376 osob obiskalo Toplice.

Telegram „Slovenskemu Narodu“:

Trst 18. avgusta. Ko je včeraj, kot na predvečer cesarjevega rojstvenega dne, vojaška godba šla mimo „Piazza di Lipsia“, razpočila je v grmovji skrita petarda brez škode. Mnogi vsled tega razburjena šla je k italijanskej telovadnici ter kljub takoj došleji policiji razbila vsa okna in vse, kar je bilo premakljivo. Mnogi hotela je potem proti uredništvu irredentovskega lista Independenti, a držana po stražah, razšla se je mirno.

Tujci:

16. avgusta.

Pri Slonu: Beck z Dunaja. — Caruana iz Trsta. — Thorsch iz Pulja. Pri Maet: Glanz z Dunaja. — Grucar iz Trsta. — Luzer iz Rudolfovega.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
16. avg.	7. zjutraj	733-20 mm.	+18° C	sl. svz.	obl.	11-04 mm.
	2. pop.	731-16 mm.	+22° C	sl. svz.	obl.	dežja.
	9. zvečer	734-48 mm.	+13° C	sl. jz.	obl.	
17. avg.	7. zjutraj	735-77 mm.	+11° C	sl. svz.	obl.	2-80 mm.
	2. pop.	735-71 mm.	+17° C	sl. svz.	obl.	dežja.
	9. zvečer	738-41 mm.	+13° C	sl. svz.	obl.	

Srednja temperatura obeh dnij je znašala +18° in +14°, oziroma za 1-1° in 5-0° pod normalom.

Dunajska borza

dné 18. avgusta t. l.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	78 gld. 70 kr.
Srebrna renta	79 „ 50 „

Zlata renta	99	80
5% marcna renta	93	50
Akcije narodne banke	839	—
Kreditne akcije	296	20
London	119	80
Napol.	9	49 1/2
C. kr. cekini	5	65
Nemške marke	58	35
4% državne srečke iz l. 1854	120	50
Državne srečke iz l. 1864.	170	25
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99	80
Ogrska zlata renta 6%	119	85
„ „ „	88	65
„ „ „	87	25
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	103	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	114
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	50
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	107	50
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	—
Kreditne srečke	100 gld.	173
Rudolfove srečke	10	21
Akcije anglo-avstr. banke	120	112
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	225	—

Gostilna „Pri zvezdi“ (Ferlinc).

Na čast

rojstnega godu Nj. Veličanstva cesarja

priredi

(550)

veteransko društvo

danes v soboto dné 18. avgusta 1883

SLAVNOSTNI KONCERT,

pri katerem svira

godba domačega 17. pešpolka baron Kuhn.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Obče znano izvrstno

tovarno kmetijskih strojev

HENRIK LANZ-a na DUNAJI

zastopa za Kranjsko od sedaj naprej ter vzprejema naročila

E. Kramar,

(534-3)

učitelj kmetijstva v Ljubljani.

Glasovir

s 7 okt. dobro ohranjen, in

harmonij

s 5 okt. in 5 reg. še nov. Oboje prodaja po jako nizki ceni

Jos. Klemenčič,

učitelj v Št. Vidu nad Vipavo.

(548-1)

Vina,

prave božje stare kapljice

več sodov

(521-3)

prodaja za gotove denarje

Fr. Gustin v Metliki.

Že 44 let izkušeno!

Najboljše in najcenejše vino čisteče, posebno pa

vino zboljšujoče sredstvo

je pristna francoska žolca (galerta). — Dobiva se vedno pri

A. Hartmann-u,

v Ljubljani, v Tavčarjevi hiši.

(495-5)

Navod za uporabo brezplačno.

HENRIK LANZ na DUNAJI,

III. Hintere Zollamtsgasse 13 a.

Specijalitete:

Parni mlatilni stroji in lokomobili od 2 do 8 konjskih močij. Mlatilnice ročne in s konjskim vlačilom (1 do 6 konj). Rezalnice za krmo, mlinci na debelo moko, trijerji itd.

Najnovejše konstrukcije, najboljši sistem, nizke cene.

Razpečanih že 100.000 tucih strojev.

Ilustrovani katalogi gratis in franko.

Iščejo se izvedeni, pošteni agenti in prekupeci.

Glavni zastopnik za Kranjsko gosp. E. Kramar, učitelj kmetijstva v Ljubljani. (456-4)

Prevažanje ljudi in blaga v

AMERIKO

najbolje in najceneje pri

(238-11)

ARNOLD-u REIF-u, Wien, I., Kolowratring, Pastalozzigasse 1.

C. k. privilegij
šivalnih strojev.
Ivan Jax,
v Ljubljani, Hôtel Evropa.
Zaloga vsakovrstnih
šivalnih strojev
za družine in rokodelce, rabljivih za
vsakotero šivanje. (376-12)
Bestletna garancija!
Poduk brezplačno. Na mesečne obroke po 4 do 5 gl.

Iz Veršeca

(na južnem Ogerskem) (547-1)

razpošiljam na vse kraje cesarstva po poštne povzetji
poštne prosto in zadolano po 5 klg. vsak dan sveže:

hruške in jabolka	2 gld.	50 kr.
vodene in sladke dinje (melone)	1	50
ananas in turkestone, aromatične	2	—
kumare in papriko, zeleno	1	50
paradajzarje, zelene in zele	1	50
kuruzo, zeleno za kuho in peko	2	—
vsakovrstno zelenjavo (prikuho)	2	—
grozdje, različne vrste	3	50
greša (sok nezrelega sadja)	4	—
šipeče jagode (machoe)	4	—

M. S. Radak v Veršecu na Ogerskem.

V najem vzeti

želi se hiša, 6-8 sob, s pristranskimi poslopji in
poleg ležečim vrtom ali njivo (okoli 1/2 orala), na
Dunajske cesti, na Poljanah ali pa v Gradišči, od
meseca januarja ali od sv. Jurja 1884 naprej na
10 do 12 let. -- **Kup ni izključen.** (543-3)

Ponudbe z naznanilom ulice, hišne številke,
lege, velikosti itd., naj se pošljejo: **E. Byben-**
tschitzu, pošta sv. Rok na Dolenjskem.

Med. & chirurg.

Dr. JULIJ SCHUSTER,

zdravnik ženskih in otroških
bolezni, porodničar,

zdravi od 9. do 10. ure dopoldne in od
3. do 4. ure popoldne

v Köhler-jeveji hiši, II. nadstropje, poleg Hra-
decky-jevega mostu, na Starem trgu št. 2.

Ubože brezplačno. (524-3)

Pivovarna bratov Kosler-jev.

Izvrstno

marčno pivo

v zabojih po 25 in 50
steklenic

se dobiva iz (83-28)

ALOJZIJ MAYER-jeve

zaloge piva v steklenicah v Ljubljani.

Zdatno znižane cene.

Kava

neposredno iz Hamburga

razpošilja kakor znano v izvrstni kvaliteti

Karol Fr. Burghardt, Hamburg,

v kakljih po 4³/₄ kg. netto, poštne prosto z zavit-
kom vred nemudoma po poštne povzetji.

	5 kg. av. v. gld.
Mocca , pristno arabska, plemenita	6.30
Menado , izvrstnega okusa	5.40
Perl-Ceylon , jako fina in mila	5.40
Melange (zmes), posebno priporočati	5.30
Ceylon Plantation , jako slastna	5.—
Java , zlatorumena, jako fina	4.70
Cuba , modrozelen, briljantna	4.70
Afrik. Mocca , fina in zdatna	3.90
Santos , fina in močna	3.55
Rio , okusna	3.25
Caj v izvrstnej izbi, 1/2 kile od	av. v. gld. 1.—
(318-14)	do gld. 6.—

Notarski koncipijent,

v vseh notarskih in pravnih zadevah popolnem izurjen,
jednastletne nepretrgane prakse, zmožen tudi v slovenskem
uradovanji, želi prejembo službe na Kranjskem kot notar-
ski koncipijent. — Oglasila naj se oddajo pri administraciji
tega list: (536-5)

Zobobolje

vsake vrste

se sigurno in naglo ozdravi s pravo dr. Popp-ovo
anatherin-ustno vodo, kar nam zopet dokazujejo
naslednje vrstice:

Gospodu *dr. J. G. Popp-u*, c. kr. dvornemu zobo-
zdravniku na Dunaji, notranje mesto, Bognergasse 2.
Moram Vam vendar poročati, kako da je Vaša
slavnoznana anatherin-ustna voda presešla vsa moja
pričakovanja.

Uporaba *anatherin-ustne vode* zadostuje, da se
uteši tudi najhujše zobobolje tako, da se ne povrne
več. Trpečemu človeštvu na dobro priporočam ana-
therin-ustno vodo pri vseh bolečinah na zobeh in
v ustih kot doslej najboljšo. Pooblaščam Vas, da te
vrstice uporabite, kakor Vas je volja, ter se zname-
novam s posebnim spoštovanjem

V Trstu v dan 18. marca 1882.

(777-4)

Dr. Romualdo Bellich, l. r.

Dobiva se v Ljubljani pri lekarjih J. Swoboda, G. Pic-
coli, V. Mayr, Jul. pl. Trnkoczy, E. Birschitz, dalje pri
trgovcih Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M.
Schmidt, V. Petričič, L. Pirker, P. Lassnik, Terček &
Nekrep; v Postojni: A. Leban, lekar; v Škofjeh Loki:
C. Fabiani, lekar; v Kočevju: J. Braune, lekar; na Kr-
škem: F. Bömches, lekar; v Idriji: J. Warta, lekar;
v Kranji: K. Šavnik, lekar; v Lütji: J. Benes, lekar;
v Metliki: Fr. Wacha, lekar; v Novem mestu: D. Riz-
zoli in J. Bergman, lekarja; v Trebnjem: J. Ruprecht,
lekar; v Radoljci: A. Roblek, lekar; v Kamniku:
J. Močnik, lekar; v Crnomlju: J. Blazek, lekar; v Vi-
pavi: V. Kordas, lekar; v Pontafu: P. Osaria, lekar.

Vsem prebivalcem Avstrije in Ogerske.

Nujni poziv!

Zaradi dedne razdelitve velike trgovske hiše Ivana
Karola Kunzschmidta, ki je obstajala 121 let, sklenili
so dediči v svojem shodu v dan 1. junija t. l., da bodo
prostore od 1. septembra 1883. naprej v najem dali
ter dotlej poprodali vso zalogo blaga po tistih ceni,
kakor je njih stala surovina, tedaj **skoro zastoj**,
da bodo le mogoče prostore 1. septembra izprazniti
in oddati. (522-3)

Na prodaj je še sledeče blago:

4500 ženskih srajc iz najfinejšega angleškega chiffona
s pristnimi švicarskimi vezeni ustavki, prava
umetna vezena, — po 1 gld. 50 kr.; dvanajstori-
ca za 16 gld. 50 kr.

1500 ženskih ponočnih srajc jednake baže, zelo dolge
in po vsej dolgoti z vezeni ustavki, jako ele-
gantno opravljene, krasota za vsako damo, — po
1 gld. 50 kr.; dvanajstoričica za 16 gld. 50 kr. Ta-
iste iz teškega barhanta po 1 gld. 60 kr.

5600 ženskih spodnjih kril iz najfinejšega sivega platna
s pristnimi švicarskimi svilnatimi obšivki okrašena,
— po 1 gld. 40 kr.; dvanajstoričica za 15 gld. 50 kr.
Taista iz rudečega cretona po 1 gld. 50 kr.; dva-
najstoričica za 16 gld. 50 kr. Iz teške klobučine po
1 gld. 75 kr.

3560 možkih srajc iz najfinejšega angleškega chiffona,
četvernatu oprsje gladko ali vezeno, vsakeršne
ovratne širjave, — po 1 gld. 50 kr.; dvanajstoričica
za 16 gld. 50 kr.

1500 dvanajstoričic damastovih namiznih garnitur, z
ušitimi cveticami, obstoječe iz jednega prta in 12
brisalk, — po 2 gld. 85 kr.; neobhodno za vsako
hišo in čudovito ceno.

2000 dvanajstoričic turških otirač, zarobljenih, posamič
zloženih, z rudečimi obročki in dolgimi resami, naj-
finejše pikiranih, prekrasnih, — po 3 gld. 75 kr.
dvanajstoričica.

2000 velikih ženskih ogrinjaj iz najfinejše Berolinske
volne, z dolgimi resami, različno barvana, bela, siva,
drapp, križasta, turška itd., — po 1 gld. 20 kr.;
dvanajstoričica za 12 gld. 50 kr.

400 popotnih plačidov najtežje baže, jako veliki, fini,
s temnim robom in resami, ki se dadé še po 20
letih rabiti, prej po 12 gld., zdaj samo — po 4 gld.
85 kr.

500 svilnatih koltrov iz najtežje Lyonske chappe-svile,
bela, rudeče in žolto črtani, — po 4 gld.; čudovito
ceno.

350 garnitur iz gobelina, obstoječe iz dveh finih pos-
teljnih pregrinjaj in miznega prta z baržunastimi
čopi, v raznih barvah krasno izdelano, ter velja
garnitura, to je vsi trije kosi vkupe, samo 7 gld.
50 kr.

5000 dvanajstoričic rjuh iz dobrega, teškega platna, tudi
za največje postelje; — po 1 gld. 35 kr.; dvanaj-
storičica za 15 gld.

Vsaki kupec, ki dá skupiti ob jednom najmanje
15 gld., dobi nagrado, torej **gratis** švicarsko uro iz
francoskega zlatega bronca z dolgo verižico; za pra-
vilni tek se jamči 2 leti.

Naročila v gotovini (s poštami nakaznicami ali
pa tudi povzetji) naj se pošiljajo z naslovom:

Erbschafts-Verwaltung Rabinowicz,
Wien, II., Schiffamtsgasse Nr. 20.

Umetne (234-35)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu
brez vsakih bolečin ter opravlja **plombovanja** in
vse **zobne operacije**

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckyjevega mostu, I. nadstropje.

NAJBOLJŠI

PAPIR ZA CIGARETE

JE

LE HOUBLON

Francoski fabrikat.

PRED PONAREJANJEM SE SVARI!!!

Pravi je ta papir za cigarete samo
tedaj, če ima vsak list znamko LE
HOUBLON in vsak karton nosi
varstveno znamko in signaturo.

CAWLEY & HENRY, alijajne Fabrikanten, PARIS

(191-10)

Čudež industrije.

Samo 4 gld.

s c. kr. patentom previdena

ura na nihalo, ki bije,

v lepo poliranem okviru iz orehovega lesa, z nihalom
in bronastimi utežami. Razen teh prednostij ima ta
ura neprecenljivo lastnost, da se v temnej noči

c. kr. patentirano kazališče sveti

z jako čudovitim, vijoličastim, čarobno krasnim svi-
tom, ter se za izdatno svetlobo

jamči 10 let.

Stotine in stotine ljudi, ki so to uro videli in kupili,
bili so očarani zaradi nje

neverjetne cene.

Dolžni se smatramo opozarjati vsakega čitatelja, da
kaj jednacega, praktičnega in izredno cenenega, odkar
obstojé ure, še ni bilo in znabiti v 100 letih
več ne bo. (523-2)

Svarilo.

Te štirigoldinarske ure, katere jaz ponujam, imajo na
kazališču v zlatih črkah napis „Patent“.

Nič manjšega pozora neso vredne sledeče cene žepnih
ur, katere vzbujajo začudenje, kajti obod in težka
veržica iz double-zlata, katero dobi vsaki kupec
poleg, samo stane toliko, kolikor se zahteva za vse
vkup. Torej sam sebi koristi, kdor tako uro naroči.

2300 žepnih ur na valjček

z najfinejšim obodom iz francoskega double-zlata ali pa
z dobro posrebljenim nikljevim obodom, fino gravira-
nim, s plošnatim steklom in jako pozlačeno veržico,
fačona kakor zlata, na minuto fino reparirane. Vse
vkup samo **gld. 4.90.**; — taiste iz pravega 13lot-
nega srebra, puncirane in pozlačene, samo **gld. 6.50.**
Taiste žepne ure iz pravega 14karatnega zlata, pun-
cirane, prej **gld. 45.—**, zdaj po slepi ceni **gld. 16.—**.

2050 žepnih ur na sidro

v najfinejšim francoskem doubl-zlatem ali pa v
dobro posrebljenem nikljevim obodu, fino gravira-
nem in guillochiranjem, idočé na 15 pristnih rubinih,
s preciznimi koleščki, sekundnim kazalcem, plošnatim
steklom in lepo veržico, fino reparirane — samo
gld. 7.—. Taiste ure iz pravega 13lotnega srebra,
puncirane in pozlačene, — samo **gld. 11.—**.

1500 Washingtonskih remontoir-ur

iz dobro posrebljenega niklja ali double-zlata, ki se
dajo brez ključka navijati, emailirane, s plošnatim
steklom in sekundnim kazalcem, na sekundo fino re-
gulovane, precizno izdelane, najboljše ure na svetu,
stanejo s krasno veržico vred le **gld. 8.30.**

1000 srebrnih remontoir-ur

iz teškega, pristnega 13lotnega srebra, po c. kr. avstro-
ogerskem uradu puncirane, ki se navijajo brez ključka,
z od zunaj premikajočimi se kazalci, emailirane, s
plošnatim steklom in sekundnim kazalcem, na minuto
regulovane, izvrstna ura. Prejšnja cena **gld. 25.—**,
zdaj za slepo ceno borih **gld. 13.—**. Za pravilni tek

jamčim 5 let.

Naročila po pošti ali telegrafu, po povzetji ali z do-
poslano gotovino, naj imajo naslov:

Firma F. SCHAPIRA,
Haupt-Patent-Pendel-Uhren-Fabriks-Depôt,
Wien, Leopoldstadt, Schiffamtsgasse 20.

Preselitev knjigoveznice.

Udano podpisani dovoljujem si čast. občinstvu naznanjati, da sem svojo desedano **knjigoveznico** na Kongresnem trgu št. 14 preselil na **Stari trg št. 24 v hišo g. E. Hohn-a**, in jo združil z njegovo nad 100 let staro knjigoveznico.

Slav. občinstvu priporočam se za izdelovanje vsakovrstnih del v manjih ali večjih naročilih; tudi **fina dela**, katera so se morala prej v ptuja mesta pošiljati, izdelujejo se jedino le pri meni.

Sprejemam tudi **galanterijska dela** vsake vrste, posebno za ročna dela čest. gospodičin, katerim se udano priporočam. Izdejujem tudi **škatiče** in sploh **kartonažna dela**.

Dalje imam **zalogo pisalnega orodja**, kakor: papirja, peres, črnila, svinčnikov itd., potem vseh **šolskih requisit.**

Z odličnim spoštovanjem

FRAN DEŽMAN,
knjigovez,

(549-1)

Ljubljana, Stari trg št. 24.

ANTON REICH,

čevljarški mojster, Židovske ulice št. 8, naznanja častitemu p. n. občinstvu, da je prevzel pod firmo **Sedlar & Reich** obstoječo

čevljarško delalnico

na svoj račun, ter se zahvaljuje za prej tej firmi izkazano zaupanje in priporoča tudi novo firmo in svoje čevljarške izdelke častitemu p. n. občinstvu. — Cene so jako nižje, kakor so bile do zdaj, delo pa dobro.

Zunanja naročila izvršujejo se točno.

(544-2)

Zahvala in priporočilo.

Zahvaljujem se prečastitim gg. trgovcem in slavnemu p. n. občinstvu za meni do sedaj izkazano zaupanje, priporočam prečastitim gg. trgovcem svojo izvrstno urejeno

apreturo za sukno,

slavnemu občinstvu pa svojo po polnem na novo osnovano

kemično spiralnico,

v kateri se **nerazparane** moške in ženske obleke, obleke za ples in vizite, šali, tapcirarsko blago, pregrinjala z vsemi okraski, ne da se isti zmanjšajo ali pa zgube prvotno barvo in obliko, lepo očedijo. Isto tako se lepo očedijo obleke od baržuna in raznega blaga, plašči, janke, katere so obšite s čipkami ali kožuvinno, uniforme z baržunastim okrašenjem ali vezenjem, ako so se pomečkale, oprasile ali po dežji poškodovale, tudi ako so se onesnažile s **firnežem** ali **črnitom**. Zastori se sprejmó pri meni za **pranje** in se potem nategnejo, kakor so bili prvotno, jako lepo, ne da se raztrgajo. — V mojej

ličnej barvariji

sprejema se različno blago, s svile, bombaža ali pomešano, čipke vsake vrste, rute s krepona, pregrinjala, tapcirarsko blago, blago s pliša, damasta in ripsa. Tudi se pobavajo različne obleke za gospode in gospé, ženski paletoti in deževni plašči, ne da se isti razparajo ali pa da postanejo manjši, v vsakej barvi, katera se želi.

Za mnogobrojna naročila se priporoča

z odličnim spoštovanjem

JOSIP REICH,

(546-1)

Poljanski nasip, Ozke ulice št. 4, v Ljubljani.

Novost

s senzačnimi uspehi!

Ne-resežno sredstvo

proti

slabemu teku, navalu krvi, napenjanju, **naduhi**, protinu, hypohondriji, kataru, koliki, **glavobolje**, želodčnemu krču, nervoziteti.

Sauveur de la vie.

Em. grofa Lichtenberga
tovarna likerjev
v Šmarinji (na Kranjskem).

1 steklenica koncentrirano 1 glđ. 20 kr. za mažo; 1 steklenica likerja 65 kr. za pijačo. Vsakej steklenici je priloženo vodilo za rabo.

Nepresežno sredstvo

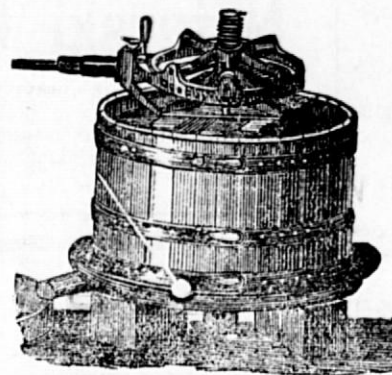
proti

koleri, reumatizmu, omotici, **bodljaju**, mrtvudu, **vodencici**, zobobolju, **difteritidi**, migreni, prsnemu krču, boleznim na jetrah.

(359-10)

Po receptu francoskega zdravnika. Čisto neškodljivo. Vnanje uporabljeno uteši takoj vsako bolečino. Za nenadne napade boleznij bi imelo biti pri rokah v vsakej družini, posebno ker se vzdrži leta in leta. Mnogo spričeval na razpolaganje.

Zaloga pri **Viljemu Mayr-u**, lekarnarju v Ljubljani; **Baumbach-u**, lekarnarji v Celji.

Vinske tlačilnice

(Preše.)

najnovjšega sistema, zavzemajo malo prostora, tlačijo dvakrat hitreje ko druge preše, so zelo priročne, solidne in trpežno sestavljene, izdelujejo se v vseh velikostih za privatne osebe, kakor tudi za največje producente kot specialiteta. Garancija, spričevala o več nego 1000 izdelanih tlačilnic. Obrisi in cene na zahtevanje gratis in franco. (404-10)

Grozdne trlice najnovjše sestavljene. Želi se v kratkem času naročil.

Ph. Mayfarth & C., Dunaj, II., Praterstrasse 66. Tovarna v Frankobrodu n. M.

Zaloga pri gospodu **A. Debevcu**, Ljubljana, Marije Terezije cesta.

Naznanilo in priporočilo.

Visoko častitej duhovščini in slavnemu občinstvu sploh naznanjam, da sem po smrti svoje stare matere, gospé Frančiške Šupeve eve, prevzel njeno dobro znano

svečarijo,

katero bodem vodil pod sedanjo firmo:

Fr. Šupevc.

Zahvaljevaje se za ranjkej izkazano zaupanje, priporočam se uljudno visoko častitej duhovščini in slavnemu občinstvu, da tudi mene blagovolé počastiti z mnogimi naročili, ker so ranjka stara mati toliko izgotovljenega blaga zapustili, da mi je mogoče takoj vsakej želji ustreči. Zagotavljam pa tudi, da v prihodnje poleg dosedanje firme ostanejo tudi dosedanj izkušeni in vestni delavci, dosedanje nizke cene, dosedanja točna in natančna postrežba in dosedanje — **popolnem čisto in nepokvarjeno blago.**

Z najodličnejšim spoštovanjem

Josip Bernard mlajši,
vnuč ranjke **Fr. Šupevc.**

(535-3)

Pri zdatno znižanih cenah velika razprodaja

bogato založenega, v konkurzno maso gospoda

Iv. P. Schreyer, Spitalske ulice,

spadajočega

galanterijskega, Norimberskega in drobnega blaga

na debelo in drobno. — Posebno so priporočila vredna krasna, v **velikej izberi** nabavajoča se (405-10)

pisalna, pušilna in popotna orodja, albumi in fino blago iz usnja, otročje igrače, namizno in jedilno orodje, kuhinjske posode, kinč, parfumerije, lesorezni izdelki, podobe svetnikov, pobožni darovi itd.

Izvanjska naročila izvršé se točno in v zadovoljnost po poštnem povzetji.

Prva kranjska

medicinska tovarna pastilj

s parom in strojem

G. Piccoli-ja,

lekarnarja „pri angelji“, v Ljubljani na Dunajski cesti.

Antikatarrhalične salicil-pastilje iz rastlinskih sokov, utešujejo razdraženost, dajo slino in stapljajo slizo, proti kašlju, hripavosti, bolečinam v pljučah, v prsih in vratu, na boljše obvarovalno sredstvo proti difteritidi. **Jedna škateljoa 20 kr.**

Gummi-bonbons proti kašlju, hripavosti. **V škateljoah po 10 kr.**

Bonboni iz sladnega ekstrakta iz najčistejšega sladnega izlečka, dobro prebavljivi, tečni, utešajo razdraženost, dajo slino in stapljajo slizo, proti kašlju, hripavosti, bolečinam na pljučah, prsih in vratu. **V škateljoah po 10 kr.**

Pastilje iz poprove méte. Ohranjajo redno prebavljenje, pospešujejo slast in so uspešno sredstvo proti slabostim in krču v želodcu itd. itd. Nepogrešni so tudi za kadilce in za elegantno gospodo. **Škateljoe po 10 kr.**

Pastilje s santoninom. Vsaka pastilja ima 0.05 santonina. Jedino in najboljše sredstvo proti glistam za otroke in odrasčene. **Škateljoa po 10 kr., posameznih 100 pastilj 70 kr., 1000 pastilj za glđ. 6.50.**

Pastilje s sodo. Imajo prijeten okus, krepijo oslabeled želodec, pospešujejo prebavo, store neškodljive preoble kisline prebavilnih organov. **Jedna škateljoa 10 kr.**

Razprodajalci dobé rabat. Naročila izvršujejo se točno po poštnem povzetji. (291-6)